

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Klucz do identyfikacji rodzajów z rodziny TRICHODORIDAE Thorne, 1935 występujących w Polsce

Opracowanie: dr Krassimira Ilieva-Makulec
Instytut Ekologii i Bioetyki, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, ul. Wóycickiego 1/3,
01-938 Warszawa; e-mail: k.makulec@uksw.edu.pl

dr Grażyna Winiszewska
Muzeum i Instytut Zoologii PAN, ul. Wilcza 64, 00-679 Warszawa; e-mail: nicien@miiz.waw.pl

Nicienie z rodziny Trichodoridae, dotychczas stwierdzone na terenie Polski należą do 2 rodzajów: *Paratrichodorus* Siddiqi, 1974 i *Trichodorus* Cobb, 1913. Zaliczane do tej rodziny gatunki żerują na korzeniach wielu roślin uprawnych (np. owies, buraki, kapusta, sałata), nakłuwają sztyletem korzenie i wysysają zawartość ich komórek. Niektóre gatunki, podczas żerowania, przenoszą wirusy powodujące choroby roślin. Z występujących w Polsce gatunków szczególne znaczenie gospodarcze mają: *Paratrichodorus pachydermus* (Seinhorst, 1954), *P. teres* (Hooper, 1962), *Trichodorus primitivus* (de Man, 1880), *T. similis* Seinhorst, 1963 i *T. viruliferus* Hooper, 1963.

Klucz*

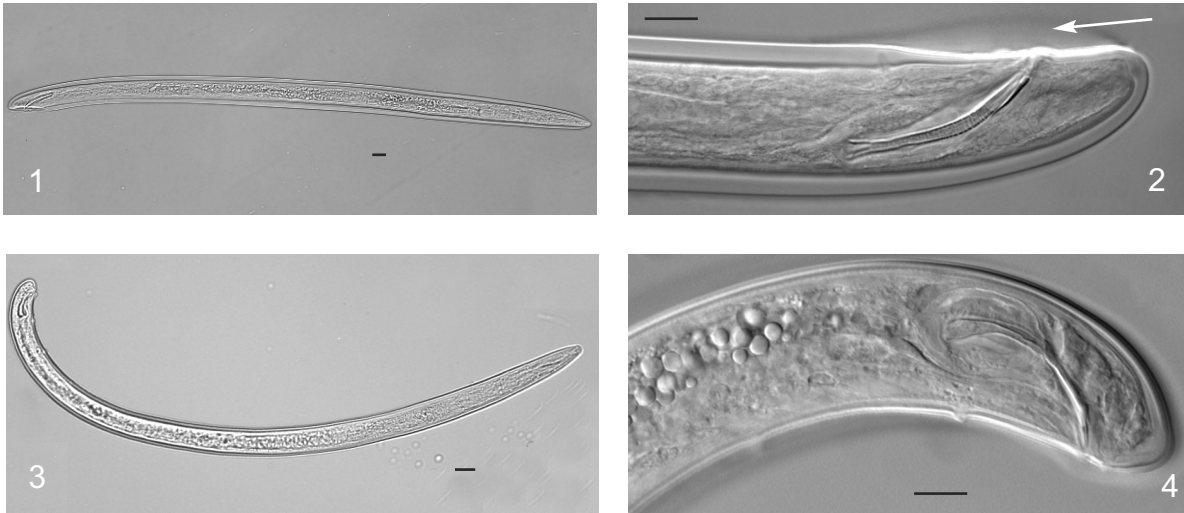
na podstawie samców

1. Oskórek dość gruby (w wyniku konserwacji pęcznieje); skrzydełka ogonowe (torebka kopulacyjna) samca występują, są bardzo dobrze rozwinięte; tylna część ciała samca wyprostowana (Fot. 1, 2) ***Paratrichodorus***
- . Oskórek w wyniku konserwacji nie pęcznieje; skrzydełka ogonowe (torebka kopulacyjna) samca nie występują, lub są szczątkowe (*T. cylindricus*); tylna część ciała samca zagięta ku stronie brzusznej (z wyjątkiem *T. cylindricus*) (Fot. 3, 4) ***Trichodorus***

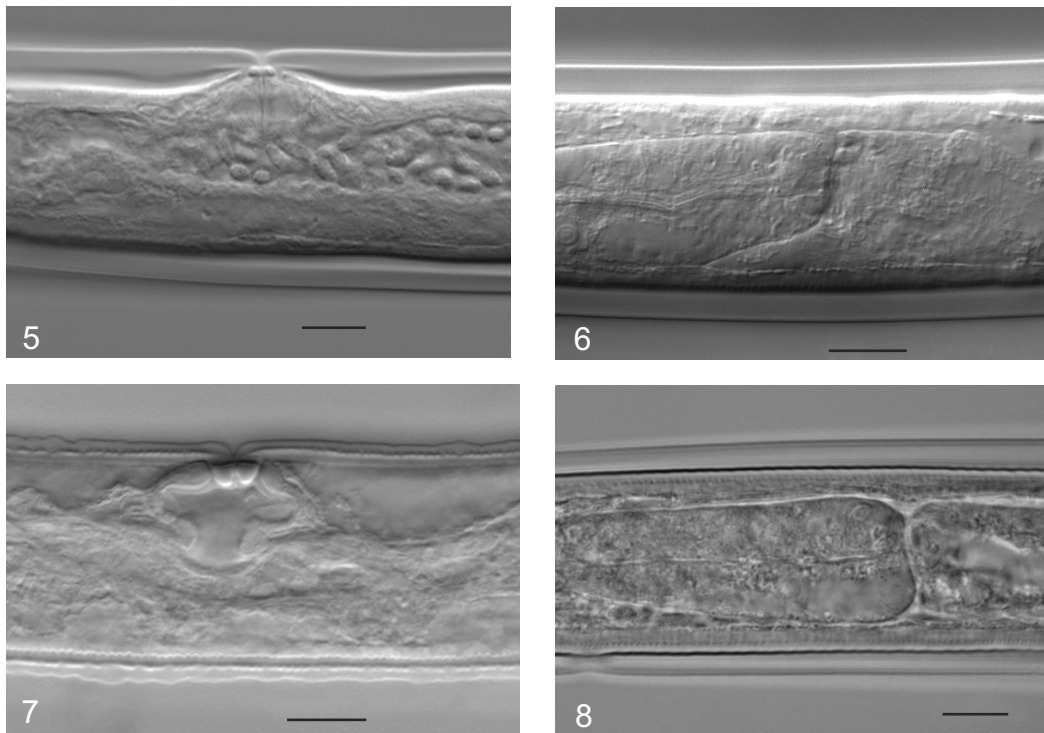
na podstawie samic

1. Oskórek dość gruby (w wyniku konserwacji pęcznieje); długość pochwy krótsza od połowy szerokości ciała, zgrubienia przypochwowe słabo zesklekotyzowane o małych rozmiarach (Fot. 5); gruczoły gardzieli zazwyczaj obejmują w różnym stopniu jelito (Fot. 6) ***Paratrichodorus***
- . Oskórek w wyniku konserwacji nie pęcznieje; pochwa dobrze rozwinięta, jej długość równa lub większa niż połowa szerokości ciała; zgrubienia przypochwowe mocno zesklekotyzowane o średnich lub dużych rozmiarach (Fot. 7); gruczoły gardzieli zazwyczaj nie obejmują jelita (Fot. 8)..... ***Trichodorus***

Ilustracje do klucza

Fot. 1–4. Samiec *Paratrichodorus* sp. z wyraźnie pogrubionym i napęczniałym oskórkiem (1); tylny odcinek ciała samca *Paratrichodorus* sp. z widoczną torebką kopulacyjną (2); samiec *Trichodorus* sp. z niepogrubionym oskórkiem (3); tylny odcinek ciała samca *Trichodorus* sp. bez torebki kopulacyjnej (4). Skala: 1, 3 = 20 μm ; 2, 4 = 10 μm . Fot. Grażyna Winiszewska, Krassimira Ilieva-Makulec

Fot. 5–8. Samica *Paratrichodorus* sp. – pochwa oraz zgrubienia przypochwowe (5); samica *Paratrichodorus* sp. – gruczoł gardzieliowy zachodzący na jelito (6); samica *Trichodorus* sp. – pochwa oraz zgrubienia przypochwowe (7); samica *Trichodorus* sp. – gruczoł gardzieliowy niezachodzący na jelito (8). Skala = 10 μm . Fot. Grażyna Winiszewska, Krassimira Ilieva-Makulec

*Klucz został opracowany na podstawie materiałów literaturowych oraz własnych wyników badań